

Kutatási jelentés

a Baradla-barlang (kataszteri száma: 5430-1)

2022. évi régészeti kutatásáról

Készítette: MKBT-TöRéSz
2023

Barlang neve: **Baradla-barlang**

Kataszteri szám: **5430-1**

A kutatási engedély jogosultja: **Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat**

Kutatási engedély kibocsátója, száma: **Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, 775-1/2021**

Kutatási engedély lejárat: **2024. december 31.**

Jelentés időszaka: **2022. január 1. – 2022. december 31.**

Kutatásvezető: **Holl Balázs** (Kutatásvezetői engedély száma: 068; 1014 Budapest, Tárnok u. 5.)

Kutatásvezető helyettes: **Kraus Sándor** (Kutatásvezetői engedély száma: 012; 1039 Budapest, Sinkovits u. 30.)

A barlang vertikális kiterjedése a kutatás megkezdésekor: **112 m**

A barlang vertikális kiterjedése a jelentési időszak végén: **112 m**

A jelentést összeállította: **Holl Balázs**

A Baradla barlang régészeti kutatásának célja a régészeti leletek és jelenségek dokumentálása, valamint barlangföldtani megfigyelések és klímamérések.

A barlangban az év során csak kisebb, egy-egy emberes dokumentációs munkák folytak

A barlangföldtani megfigyelések és klímamérések ugyan ez idő alatt Kraus Sándor vizsgálataival tovább folytak, ezek eredményéről Ő külön beszámol (csatoltan ehhez a jelentéshez).

Az év során hét alkalommal volt dokumentációs tevékenység a barlangban:

2022 március 19: Rajzolás a Denevér-ágban. SzA

2022 július 22: 3D dokumentációs kísérletek a Kémény és a Pince területén. HB, MG

2022 augusztus 5: Fotózás a Denevér-ágban. SzA, KZ, KZs

2022 augusztus 26-27: 3D dokumentációs kísérletek a Kémény, Pince és a Cserepes-terem területén. HB, MÁ

2022 szeptember 4: Dokumentálás a Csontházban. SzA, DA

2022 október 2: Dokumentálás a Csontházban. SzA, DA, KS

2022 december 31: Dokumentálás a Csontházban. SzA, DA

2022.02.10

Holl Balázs
kutatásvezető

Kosztra Barbara
MKBT főtitkár

Kraus Sándor

Beszámoló a
Baradla-barlangban 2022 évben
végzett földtani megfigyelésekről

Kutatási eng. száma: ANPI/775-1/2021

Kraus Sándor

Klíamérések és megfigyelések a Baradla-barlangban 2022. évben

Az előző évek mérési adatai alapján befejeztem a Ferdinánd-oszlop mellett a vizsgálatssorozatot. Ez már "valódi" barlang, az évszakos hőmérséklet változás és a függőleges eltérés jelentéktelen, megközelítőleg állandó.

Maradt a Csontház-termi és a Fekete-termi függőleges mérés valamint az Ivókút (Király-kút? A Teknősbéka mellett) mérése. Ezen kívül az Acheron vízének hőmérsékletét mértem -- amikor volt benne -- a Csontház melletti hídnál és az Ivókútnál. A Styx vizét a Styx-kapunál (Koncert-terem) és az Acheron összefolyásánál valamint a Tó kifolyásánál. Az ideai szárazság miatt meglehetősen (nagyon) szakadozott az adatsor - gyakorlatilag használhatatlan.

Átlag havonta jártam a barlangban mérni és nézelődni (nagyképűbben: tudományos megfigyeléseket végezni). Eközben az évszaktól függően máshol láttam kisebb ködfoltokat és a Bejárat közeli részeken a betonjárdák száradását. Ezeket is feljegyeztem, és elgondolkoztam rajtuk.

"Télen" nyilván becsorog a hideg levegő, hiszen a fizika a barlangban is működik. Ez felmelegedés közben párát vesz fel, a barlang alsó részén száradás történik, ami a járdákon jól látható, egészen a Csontház utáni szűkületig. Viszont magasabban, ahol a barlang páratelt, kissé melegebb levegője lehül, enyhe köd lesz a képződő aeroszoltól. A folyamat eredménye a Csontház-teremnél, egészen a Teknősbékáig, foltokban volt látható.

A járat felsőbb részén kifelé osonó meleg levegő párája a felszínközeli részek hidegebb kőzetén lecsapódik. Itt télen apró vízcseppek csillognak, valamint a kőzetanyag és a kiválások is oldódnak. Utóbbi legjobban az Aggteleki Bejárat lépcsősorának fordulója fölött látható: a kormos felületeket a cseppkő kiválás megőrizte, ahol ez nem volt, ott a kőzet szürke felülete látható. A Denevér-ág bejárat közeli részén a vastag cseppkő kiválások is alaposan oldottak.

"Nyáron" a kétbejáratú üregrendszereknek megfelelően a lent (Jósvafő) kiáramló, hűvösebb levegő miatt a felső bejáraton (Aggtelek) beszívódik a felszíni levegő. Ez szép lassan lehül, és szintén köd képződik, amit általában a Tó középtávolságánál figyeltem meg.

2023 január 29.

.....

2022 január 13. dél után Felszínen borultság, szélcsend, enyhe fagy. Bejáratú ajtó alján jégcsapok. A lépcső, járda száraz a Csontház előtti részen is. (Persze a csepegéseknél nem.) A Csontház természetes aljzatú részén ködöcske van. Az Ivókútig foltokban köd, eddig száraz a járda. Itt már nincs köd, de tovább a fojosó elején megint van. A Fekete-terem feljárójánál erős köd. A Koncertnél kis köd, kis szárazabb (nem teljesen) foltok. A Tánc-terem elágazásnál már minden nedves, nincs köd.

A Tó végétől visszafelé jöve végig enyhe ködöcskék foltjai vannak. A félúttól erősebb, de a Tánc-terem levegője tiszta (?). A Teknősbékánál erős ködfolt (itt befelé is köd volt).

2022 január 14. reggel (1/2 8) felszínen szélcsend, köd, -3,3 C°. A lépcsősoron tiszta a levegő, de a Csontház betonos részén erős köd van.

2022 március 2. délután Tigris-terem beton száraz, enyhe köd. Oszlopok-csarnoka alsó részén száraz, lépcsősor alig nedves (de nem száraz). Fentről lenézve a levegő teljesen tiszta, ködmentes. Tovább, már a lemenő oldalon száraz a járda, de csak fönt. Tordai-hasadék után megint száraz a beton. Dísz-terem után száraz a járda, a Csipkén végig a Kijáratig.

2022 március 3. reggel (1/2 8) felszínen -5,2 C°, derült, szélcsend. Lépcsősor aljág száraz, tovább nem. Csontház betona száraz az Acheron hídjáig, illetve vissza a Bejárat felé kb. 10 m. Befelé a Teknősbékáig nagyon enyhe köd. A Fekete-terembe felmenő lejtő tetején is enyhe köd. Hangverseny-teremben néhol kis ködöcske.

2022 április 12. délután Lépcsők vizesek, csak legfölül és a bal szélen száraz (Esős idő volt).A Csontház előtti beton foltokban száraz. Styx-kapunál nagyon enyhe köd, a víz áll, zavaros.

2022 április 13. reggel Felszínen -0,5 C° van, szélcsend. A Csontház előtt, egészen a Teknősbékán túlig enyhe ködöcskék, változó sűrűséggel.

2022 szeptember 30. Hosszú ideje (nagyon) esős idő járja. Ennek ellenére az Acheronban a Csontháznál alig csorog a víz, a Teknősbékánál még van, de a zsilipnél már nincs vízfolyás, csak különálló pocsolyák. A Styx-kapunál is csak kis maradék medencék vannak. Viszont a Csontházban sok helyen nagyon erős a csöpögés, majdnem csorgás van.

A Bejárat alatti lépcsősor száraz (persze csak ahol nem csöpög vagy csorog a víz). A Híd alatti lejtős szakasz széle is száraz, a következő lépcsősor széle majdnem száraz. Bent nem láttam ködöt (délután voltam) Másnap reggel már -- ha nagyon figyeltem -- kis köd látszott. A lépcsősor tetején már látható volt jobban. Ekkor a felszínen 12,3 C° volt.

2022 október 28. Kint borús, ködös, felhőalap a fal tetejénél. Szélcsend, 11,1 C°.

2022 október 29. Éjjel kis eső volt, reggel minden a tegnapi, ködszitalással. Bejárat lépcsősornál nagyon enyhe köd. Csontházban foltokban enyhe köd.

2022 november 4. délután Napsütés, szélcsend, de az árnyékos részeken megmaradta a dér. Lépcsősor száraz, foltokban az Országtáblaig is. Mintha kissé köd is lenne. Kifelé jöve a Csontházban enyhe köd, tovább kifelé már nincsen. A Bejáratnál levő, átvágott kőhíd belső oldalán (É) és alján egy sávban apró páracseppek csillognak, a Bejárat felőli oldalon (D) nincsenek -- illetve kis foltokban néhol, kevés.

2022 november 5. reggel Kint 4 C°, néha ködszitalás, szélcsend. A Fekete-teremből kifelé a lejtő tetejétől már enyhe köd kezd látszani. A Róka-ág elágazás termében már jól látható a köd, kifelé egyre sűrűbb, de még így is enyhe.

2022 december 29. 17A lap közepe táján az agyagban 10,0 C° van.

.....
Jakucs Apánk Faggyúfáklyás könyvének reprint kiadása sok "egyebet" is tartalmaz. Markó Pista leírásának egy mellékes szakasza (számomra) fontos dokumentum a Denevér-ág klímájára, légmozgására. Ez pedig a denevérek életlehetőségeire, majd a Fekete-terem "guanó-gömbfülkéiről" alkotott elméletekre (elképzelésekre) ad megerősítést.

"Lemegyünk a Denevér-ág bejáratához, melynek szájából ömlik ki a barlangi pára. Igazolja a szláv -- paradlo -- párolgó és ebből származó BARADLA szó szláv eredetét. A környéken sehol máshol, de a barlangszáj feletti bokrok ágain vastag, üvegfényű zúzmara csillog a napsütésben. Ezt én is most láttam először."

Tehát ebben a járatban télen kifelé jön a levegő, hozza a párát a teletől dőncik hátára -- amit nagyon szeretnek. Ez a hatás lehet beljebb is, és lehetett több tízezer éven keresztül egészen a Koncert-terem felé menő elválasztó kövek-cseppkövek környékén is.

2022 szeptember 4.